

Zinātnes Vestnesis

Latvijas Zinātnieku savienības, Latvijas Zinātnes padomes un Latvijas Zinātņu akadēmijas laikraksts

I (125)

1997. gada 13. janvāris

PASNIEDZ J. ENDZELĪNA BALVU

Pirms gada, 1996. g. 2. janvārī Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāts apstiprināja ekspertu komisijas lēmumu par Jāņa Endzelīna balvas piešķiršanu latviešu valodniecībā un baltoloģijā LZA ārņemju loceklim Flindera universitātes Austrālijā profesoram Trevoram FENNELAM par latviešu valodas un valodniecības vēstures pētījumiem. Šogad 7. janvārī šī balva svinīgi tika pasniegta.

Tas ir nebijis gadījums, ka balvu latviešu valodniecībā saņem ārzemnieks, pie tam nevis ārņemju latvietis, bet tiešām ārņemju ārņemnieks, ja var lietot tādu vārdu saikumu. Profesors Fennels ir daudz grāmatu autors, ražīgi strādā ar senākajiem iespējajiem tekstiem latviešu valodā, un bija patiesa bauda dzirdēt tik tīru, skaistu un bagātu latviešu valodu, kas vienam otram mūsu dabaszinātņu pārstāvim lika kautrīgi atzīties, ka gramatika diemžēl skolā nav bijusi viņa stiprā puse.

Latviešu valodas institūta direktors J. Valdmanis atcerējās savu pirmo satikšanos ar prof. Fennelu Baltistikas konferencē 1980. gada rudenī Rīgā, kad profesors atvadoties teicis: «Tad nu es atkal piebraukšu». Tā jau nu būs gan, J. Valdmanis nodomājis, jo toreiz gaisa taciņas starp Latvijas PSR un Austrāliju ne tuvu nebija tik labi iemīta kā starp Latvijas Republiku un Austrāliju. Taču nepagājis ne pusgads, kad, meklējot kādu grā-

matu antikvariātā, J. Valdmanis ieraudzījis no aizlepes pieceļoties profesoru Fennelu, kurš apakšējos plauktos bija aplūkojis senākos izdevumus. Profesors vienā mirā teicis: «Labdien». Noklausījis šo atmiņu stāstījumu un mirkli padomājis, prof. Fennels teica: «Bet vai jūs atceraties, kā tā saruna iesākās! Es skatos plauktos un pēkšņi dzirdu, ka Valdmanis saka: «Tie ārņemju spiegi jau nolasa visas mūsu labākās grāmatas». Nu visiem garšīgi jāsmejas, jo J. Valdmana vārdiem runājot, profesors Fennels izcēlies ne tikai ar lielisku valodu, bet arī humora izjūtu, tādēļ pret viņu varēja atļauties arī tādu tolaik visai slidenu jocīgu. T. Fennels pats atzīst, ka savas biežās braukšanas dēļ viņš konservatīvi noskaņotu latviešu vidū flešam ticis uzskatīts bezmaz vai par spiegu.

Bet kā tad aizsākusies interese par latviešu valodu! Profesors Fennels stāsta, ka skolas gados viņam labi padēvās valodas — franču, vācu, latīņu. Klasē bijuši arī daži latvieši, kas kopā ar vecākiem nesen iecelojuši Austrālijā. «Ja jau tu esi tāds ķeneris, tad palasi šo tekstus!» Valoda nepazīstama, kaut kādi ķeksīši virs un apakš burtiem... Sācis lasīt pēc vācu valodas līdzības [labi, ka ne pēc franču] un izrādījās, ka apmēram puse iznākusi pareizi. Vēlāk sācis mācīties valodu pie pri-

vātskolotāja — baltvācu emigranta Heinriha Gelsena. «Viņam toreiz bija 35, man — 18. Viņš man bija kā vecākais brālis, kas ne tikai mācīja valodu, bet arī daudz stāstīja par dzīvi pirmskara Latvijā.» Agri modusies interese pārtapusi par noturīgu zinātnisku darbību, kurai valsts piešķir grantus. Tas mūsu zinātniekiem bija vislielākais brīnums — vai flešam ir valsts, kas atbalsta pētījumus par otrā pasaules malā mītošas mazas tautiņas valodas vēsturi! Tas būtu tas pats, kā iesniegt mūsu Zinātnes padomē granta pieprasījumu par maori tautas etnogrāfijas un valodas pētījumiem... Vienu reizi neesot piešķirts, bet nākamajā gadā prof. Fennels iesniedzis to pašu tēmu, tikai vārdu «Latvija» nomainījis pret «Austrumeiropa»...

Apsveicot profesoru ar saņemto balvu, tika atzīmēts, ka ilgu laiku profesoram bijusi priekšrocība strādāt ar tiem materiāliem, kas mūsu valodniekiem nebija pieejami. Tagad, kad robežas vājā un mūrējie brauc uz tiem pašiem arhīviem un bibliotēkām...

«Es jau saprotu, ka Endzelīna balva man piešķirta ne tikai par padarīto, bet cerībā sagādāt jaunus darbus,» teica prof. T. Fennels. Lai viņam sokas!

Z. KIPERE

PAR EKONOMISTIEM, ENCIKLOPĒDISTIEM UN JAUNIEM LZA LOCEKĻIEM

Pašā Ziemassvētku priekšvakarā, 24. decembrī, bija pulcējies Latvijas Zinātņu akadēmijas Senāts, lai apspriestu dažus neatliekamus jautājumus. Vispirms tika ievēlēti uz Latvijas Zinātnes padomes jauno sastāvu deliģējamie akadēmijas locekļi. Tādiem jābūt diviem — viens pārstāvēs pašas akadēmijas intereses, otrs — vienlaicīgi arī Saeimu, tātad, tam jābūt akadēmijas loceklim un vienlaikus Saeimas deputātam. Šajā Saeimā akadēmiku skaits ir gājis mazumā, tikai divi — īstena loceklis V. Kalnbērzs, kuram diemžēl jau pienācis kritiskais vecums, kuru sasniedzot, jaunā LZA locekļa A. Alkšņa vārdiem runājot, atliek tikai ragutiņu ceļš uz mežu, tādēļ viņš vairs nevarēs ieņemt vēlētu amatu, un akadēmijas ārņemju loceklis J. Priedkalns, kurš Austrāliju uz laiku nomainījis pret LR Saeimu, tādēļ gribot negribot viņam būs jāuzņemas līdzdalība «varas struktūrām» ne visai patīkamajā un ērtajā Latvijas Zinātnes padomē. Priedkalna kungs neesot pretī turējies, tādēļ LZA Senāts ar savām balsīm [viens — pret] nolēma viņu šai misijai. No pašiem akadēmiķiem tika ievēlēts LZA viceprezidents J. Ekmanis.

Senāts uzklauzīja Ekonomikas institūta direktori R. Karnīti, kura iepazīstināja ar institūta tālākās darbošanās variantiem. Viens būtu — saglabāt institūta pašreizējo statusu, proti — līgumu ar Latvijas Zinātņu akadēmiju. Otra iespēja — vēl ciešāk nekā līdz šim asociēties ar LZA, kļūstot par tās institūtu. Kā informēja T. Millers, arī Lietuvas Zinātņu akadēmija pieprasīta sev Ekonomikas institūtu. Trešā iespēja ir darboties pie augstskolas, saglabājot patstāvību. Ceturtā iespēja, kādu likusi priekšā «reformu komisija» — reorganizēties, «dodot iespēju integrēties augstskolā». Šo variantu institūts uzskata kā pēdējo, spaidu kārtā. Tūdaļ satraucās LU rektors J. Zaķis. Ja kāds institūts uzskata, ka universitāte to grib pievērt spaidu kārtā, tad tā nu ir pēdējā mulķība. Universitāte ir tik liela un smalka, ka pie tās jānāk, pazemīgi lūdzot pieņemt, un arī tad vēl tā skatīsies, vai lūdzējs tai ir pa prātam vai nav. Beigās gan Karnītes kundze, gan Zaķa kungs, atzinās, ka nav nekādi ienaidnieki, vienkārši abiem mēles diezgan šerpas.

No visiem piesauktajiem variantiem institūtu, profams, interesē tāds, kura ietvaros tas varētu sekmīgi turpināt pildīt savas ārņemju līgumsaistības, jo lielu finansējuma daļu tas nopelna tieši ar līdzdalību ārņemju projektos.

Arī aktuālu pašmāju ekonomisku problēmu risināšana, projektu ekspertīzes utt. prasa, lai institūts paliktu kā neatkarīga, resoriem nepakļauta vienība. Tā visa rezultātā ir radies pirmreizīgs plāns — nesagraujot VALSTS institūtu, paralēli tam radīt otru, PRIVĀTU institūtu. Tā nav valsts institūta privatizācija, taču gadījumā, ja valsts institūts sagrūps vai tiks pilnībā reorganizēts, būs iespēja saglabāt zinātnieku kodolu un iestrādes. R. Karnīte bija izteikusi priekšlikumu Latvijas Zinātņu akadēmijai kļūt par vienu no šāda privāta institūta dibinātājiem un locekļiem, tādēļ Senāta locekļi ieinteresēti uzklauzīja viņas ziņojumu. Nenāktu par jaunu, ja pie akadēmijas Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas darbotos spēcīga tautsaimnieku grupa, ja citādi akadēmijai nebūs viegli pildīt tos uzdevumus, kurus tā pati savā Harā ierakstījusi, proti — «Latvijas attīstības procesus prognozēšana, tautas un valdības operatīva iepazīstināšana ar zinātniskām prognozēm par dažādu tautsaimniecisku, kultūras un sociālo norišu un projektu vēlamām un nevēlamām sekām».

Viens no Senāta locekļu pamatotiem pārmetumiem institūtam bija, ka, aizraujoties ar tūlītēju, aktuālu jautājumu izstrādāšanu, kas tomēr ir lietisīgs pētījumi, novārtā atstāts tas, kas institūtu varētu tuvināt akadēmijai, proti — fundamentālie, teorētiskie pētījumi, kā rezultātā nav publikāciju starptautiskos žurnālos un, kas vēl sliktāk, nav arī habilitēto doktoru. Tātad galvenais zinātniskais potenciāls ir bijušo kandidātu līmenī.

Visu runāto abas puses uztvēra ar izpratni. Pēc pēdējo dokumentu iesniegšanas un izskatīšanas tiks izlemta Ekonomikas institūta un Latvijas Zinātņu akadēmijas turpmākās sadarbības forma.

Bēdīgāk ir klājes kādam citam populāram Zinātņu akadēmijas aizsākumam, proti, pirms 30 gadiem tā sāka izdot Latvijas Mazo enciklopēdiju. Vēlāk izveidojās patstāvīga Galvenā enciklopēdiju redakcija, kura bez «Jērāna» 10₂ enciklopēdijas sējumiem ir devusi itin labu Medicīnas enciklopēdiju, «Rīgu» un Atmosfēras laikā aizsāktās Latvijas literatūras darbinieku biogrāfijas, Latvijas mākslas un arhitektūras darbinieku biogrāfijas, Latvijas dabas enciklopēdijas. Pēc trim neveiksmīgiem privatizācijas mēģinājumiem Galvenā enciklopēdiju redakcija ir likvidēta un iesāktās enciklopēdijas palikušas pusretā — dažs sējums jau pilnībā aģatavots iespiešanai,

dažs daļēji jau salikts. Pati redakcija lūdz kādu labu dvēseli, kas tai nodrošinātu 300 m² telpas un 20—30 darbiniekiem algas, kas, profams, ir utopija, it īpaši, ja atceras, ka vēl līdz šim nepārspēto Konversācijas vārdni sagatavoja pāris cilvēku privātā dzīvoklī. Jāatbrīvojas no birokrātiskā balasta un jāapsver, kas varētu palīdzēt novest līdz galam iesāktās enciklopēdijas. Arhitektūras un mākslas darbinieku biogrāfiju enciklopēdiju gadījumā tā varētu būt Kultūras ministrija, ja tai tiks sagatavots pamatots un mūsdienu prasībām atbilstoši konkrēts projekts, nevis vispār «dodiet naudu». Dabas enciklopēdijas sakarā jāgriežas Vides un reģionālās attīstības ministrijā. Kas fiziski ņems redakciju savā paspārnē! Tā varētu būt vai nu akadēmija, vai universitāte, vai abas kopā [T. Millers un J. Zaķis piekrītoši māja ar galvu], piešķirot pāris istabiņas, kur novietot kartotēkas un strādāt dažiem darbiniekiem. Jau savlaicīgi jāparedz šādas redakcijas kā saimnieciska rakstura uzņēmuma pastāvēšana jaundibināmā Letonikas centra ietvaros.

Tika nolemts jaunā gada pirmajā nedēļā saaicināt ieinteresētās personas un šo jautājumu iztirzāt defalīzētāk.

Vēl no Latvijas Zinātņu akadēmijas gada nogales aktivitātēm piemināma diplomu pasniegšana jauniešiem, kuri bija izaicināti ar saviem dzīves draugiem vai draudzenēm. Bija patīkami redzēt elitāros Induli Zariņu, Imantu Kalniņu un Saulcerīti Viesi [pēc viņu pašu vārdiem pierība Zinātņu akadēmijai norāda uz elitāru stāvokli], mazāk patīkami — dzirdēt jau iepriekš citētos Arnolda Alkšņa vārdus par mežu un ragutiņām, jo tikai nesa-prātīgs saimnieks var savu veco, dzīvesgudro tēvu nolemt vilkiem apēšanai, pat ja nerunātu par cilvēcību kā tādū. Ilgus ražīgus pētnieciskā darba gadus atradies «aiz dzelzs priekškarā» un «zem kupola» [A. Alkšņa pētījumi saistīti ar bijušās PSRS kosmiskajām programmām], zinātnieks savu spēku pilnbrēdā jūt virs galvas pacelto 65 gadu zobenu, kas kriis šopavas, un tas viņu mudina uz drūmiem jociņiem pat tik gaišā un svinīgā brīdī. Maijai Kūlei, gados visjaunākajai akadēmiķei, kura pārstāv tik plāno akadēmiķu sieviešu slānī, tika uzdots rosināt sievietes aktīvāk sturmēt akadēmiju, «citādi pilnsapulcēs nav uz ko skatīties».

Z. K.

PAR VĒL KĀDU SADARBĪBU

Krievu armija, aizejot no Latvijas, atstāja tajā dislocētas 18 raķešu bāzes, it sevišķi Latvijas rietumu daļā, t.i. pie bijušās PSRS valsts rietumu robežas. To teritorija bija stipri piesārņota. Pasaules banka, novērtējama Liepājas ostas tirdznieciskās iespējas nākotnē, ieteica sākt attīrīšanas pasākumus ar Liepājas rajonu, konkrēti — raķešu bāzēs Bārtā un Tāšos. 1992. gadā Latvijas Vides aizsardzības ministrija un Rīgas Tehniskā universitāte lūdza Kanādas palīdzību. Sadarbības sākums bija, varētu teikt, pat nejaušs. Dāvgavas ūdens attīrīšanas stacijā satikās RTU docente Sarma Valtēre un latviešu izcelsmes kanādiete Rūta Vīfakere, kura darbojas Kanādas Vides ministrijā. Pēc tam radās Latvijas—Kanādas projekts, un to atbalstīja Kanādas valdība. Projektu finansē Kanādas Starptautiskā attīstības aģentūra, Vides ministrija, Veselības ministrija, Pasaules brīvo latviešu apvienība, Kanādas latvieši un Rīgas Tehniskā universitāte [sedzot infra-

struktūras izdevumus]. Kopumā ieguldīti 1,2 miljoni Kanādas dolāru. Projekts reāli uzsāka darbību 1994. gada jūnijā un to veica Kanādas Vides aizsardzības tehnoloģiskais centrs, Kanādas Vides konsultatīvā firma GARTNER — LEE INTERNATIONAL INC. un Rīgas Tehniskā universitāte. Projekta pamatmērķi ir veikt atsārņošanu divās bijušo raķešu bāzu teritorijās, kā arī izveidot Rīgas Tehniskajā universitātē vides atsārņošanas tehnisko centru. Darbs paredzēts trīs gadiem. Pirmajā posmā no 1994. gada jūlija līdz 1995. gada jūnijam notika Latvijas speciālistu apmācība Kanādas Vides tehnoloģiskajā centrā. No RTU aizbrauca docenti Juris Mālers un Jānis Millers kopā ar divām šīs augstskolas absolventēm. Tur viņi strādāja pētniecisko darbu, apguva literatūru.

Otrajā posmā no 1995. gada jūlija līdz 1996. gada jūnijam notika otras Latvijas speciālistu grupas apmācības Kanādā, kā arī tehnoloģisko iekārtu iegāde un

nosūtīšana uz Latviju. Šoreiz aizbrauca docenti Jānis Avotiņš un Valdis Kokars kopā ar diviem maģistriem. Ksilidīni nav parasts vides piesārņotājs. Lai ar tiem tiktu galā, bija jāizstrādā speciāla tehnoloģija, vajadzēja projektēt jaunas iekārtas. Jaunā metode ietver augsnes mazgāšanu un piesārņojošo vielu desorbciju zemās temperatūrās, caurpūšanu ar tvaiku, kombinēto oksidēšanu gruntsūdeņu tīrīšanā. Speciālās iekārtas izgatavoja Kanādā, un tur arī šī jaunā tehnoloģija iesniegta patentēšanai. Paralēli tam tika veikta piesārņoto vietu izpēte Bārtā un Tāšos. Konstatēja, ka ksilidīnu piesārņojums ir izplatījies 15 x 5 m lielā teritorijā un piesārņojis gan augsnī, gan gruntsūdenī. Augsnas virskārtā ksilidīnu koncentrācija sasniedza pat divus procentus. Bārtas un Tāšu poligona apsekošanai un novērtēšanai Latvijā ieradās Kanādas speciālisti līdz ar konteineriem, kuros bija viss nepieciešamais — Turpinājums 4. lpp.

LATVIJAS ZINĀTNES PADOMĒ

1996. gada 27. decembrī notika jaunievēlētās Latvijas Zinātnes padomes pirmā sēde. Par Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētāju ievēlēts Dr. soc. Aivars TABUNS, par priekšsēdētāja vietnieku akadēmiķis Juris EKMANIS.

LATVIJAS ZINĀTNES PADOMES NOZARU EKSPERTU KOMISIJAS, IEVĒLĒTAS 1996. GADA DECEMBRĪ

Latvijas Zinātnes padomes nozaru ekspertu komisijas, ievēlētas 1996. g. decembrī

1. NOZARE — INFORMĀTIKA

Datoru un sistēmu programmatūra, datorlingvistika

1. Jānis BĀRZDIŅŠ. 1937. Dr. hab. sc. comp. LU MII, laboratorijas vadītājs
2. Alvis BRĀZMA. 1959. Dr. sc. comp. LU MII, vadošais pētnieks

Signālu un datu apstrāde

1. Ivars BIŅINSKIS. 1934. Dr. hab. dat. EDZI, direktors
2. Arnolds MIKELSONS. 1941. Dr. hab. dat. EDZI, profesors

Modelēšana, automātika, sistēmtehnika, mākslīgais intelekts

1. Jānis GRUNDSPENĶIS. 1942. Dr. hab. sc. ing. RTU, profesors
2. Jānis OSIS. 1929. Dr. hab. sc. ing. RTU, institūta direktors

Informācijas apstrādes un pārraides sistēmas

1. Aldis BAUMS. 1932. Dr. dat. EDZI, laboratorijas vadītājs
2. Andrejs GOBZEMIS. 1936. Dr. dat. RAU, docents

2. NOZARE — MEHĀNIKA, MAŠINBŪVE UN ENERĢĒTIKA

Mehānika

1. Juris JANSONS. 1939. Dr. sc. ing. PMI, direktors
2. Alberts SKUDRA. 1925. Dr. h. sc. ing. RTU, laboratorijas vadītājs
3. Vitauts TAMUŽS. 1935. Dr. h. sc. ing. PMI, laboratorijas vadītājs
4. Gundaris TETERS. 1928. Dr. h. sc. ing. PMI, laboratorijas vadītājs

Mašīnbūve

1. Jānis RUDZĪTIS. 1938. Dr. h. sc. ing. RTU institūts (ARAI), prof., direktors
2. Jurijs TARNOPOŅSKIS. 1929. Dr. h. sc. ing. PMI, laboratorijas vadītājs
3. Varaidots ZARS. 1929. Dr. h. sc. ing. RTR Automat. projekt. centrs, prof., centra vadītājs

Enerģētika

1. Jēkabs BARKĀNS. 1929. Dr. h. sc. ing. RTU, profesors
2. Zigmunds KRISĀNS. 1930. Dr. h. sc. ing. FEI, laboratorijas vadītājs
3. Ivars RAŅĶIS. 1937. Dr. h. sc. ing. RTU, prof.
4. Viktors ŽEBERGS. 1926. Dr. h. sc. ing. FEI, laboratorijas vadītājs

3. NOZARE — FIZIKA, MATEMĀTIKA UN ASTRONOMIJA

FIZIKA

Cietvielu fizika

1. Donāts MILLERS. 1935. Dr. hab. fiz. LU CFI, daļas vadītājs
2. Andrejs SILIŅŠ. 1940. Dr. hab. fiz. LZA, akadēmiķis sekretārs
3. Edgars SILIŅŠ. 1927. Dr. hab. fiz. LZA FEI, laboratorijas vadītājs

Magnētiskā hidrodinamika un siltumfizika

1. Leonīds BULIGINS. 1957. Dr. hab. fiz. LU FMF, profesors
2. Oļģerts LIELAUSIS. 1930. Dr. hab. fiz. LZA FI, direktors

Kodolfizika, atomfizika un spektroskopija

1. Jānis BĒRZIŅŠ. 1936. Dr. fiz. KPC, vadošais pētnieks
2. Māris JANSONS. 1936. Dr. hab. fiz. LU ASI, direktors

MATEMĀTIKA

1. Rūsiņš Mārtiņš FREIVALDS. 1942. Dr. hab. mat. LU MII, katedras vadītājs

2. Harijs KALIS. 1938. Dr. hab. fiz. & Dr. hab. mat. LU, katedras vadītājs, profesors
3. Uldis RAITUMS. 1940. Dr. hab. mat. LU MII, profesors

ASTRONOMIJA

1. Arturs BALKLAVS-GRINHOFS. 1933. Dr. fiz. LZA RO, direktors
2. Juris FRANCMANIS. 1939. Dr. hab. fiz. LZA RO, vadošais pētnieks

4. NOZARE — ĶĪMIJA

Organiskā ķīmija

1. Gunārs DUBURS. 1934. Dr. h. ķīm. OSI, direktora vietnieks zinātniskajā darbā
2. Ivars KALVIŅŠ. 1947. Dr. h. ķīm. OSI, direktora vietnieks zinātniskajā darbā
3. Edmunds LUKEVICS. 1936. Dr. h. ķīm. OSI, institūta direktors
4. Ojārs NEILANDS. 1932. Dr. h. ķīm. RTU ĶTF, katedras vadītājs
5. Grigorijs VEINBERGS. 1941. Dr. h. ķīm. OSI, vadošais pētnieks
6. Gunārs ZELČĀNS. 1931. Dr. ķīm. OSI, laboratorijas vadītājs

Neorganiskā, fizikālā un analītiskā ķīmija

- f. Aivars STŪRIS. 1931. Dr. h. ķīm. NĶI, profesors
2. Juris TĪLIKŠ. 1937. Dr. h. ķīm. LU ĶF, profesors
3. Ingrida VĪTIŅA. 1937. Dr. h. ķīm. NĶI, laboratorijas vadītāja

Koksnes un polimēru ķīmija

1. Rūta PERNIŠIS. 1937. Dr. h. ķīm. KĶI, profesore
2. Arnis TREIMANIS. 1940. Dr. h. inž. KĶI, laboratorijas vadītājs
3. Andris ZICMANIS. 1941. Dr. h. ķīm. LU ĶF, dekāns

5. NOZARE — TEHNOĻOĢIJAS ZINĀTNISKIE PAMATI

Materiālu tehnoloģija

1. Jānis KALNAČS. 1943. Dr. fiz. FEI, vadošais pētnieks
2. Mārtiņš KALNIŅŠ. 1939. Dr. h. inž. RTU, profesors
4. Ēriks PALČEVSKIS. 1951. Dr. inž. KĶI, vadošais pētnieks
4. Uldis SEDMALIS. 1933. Dr. h. inž. RTU, profesors

Ķīmijas tehnoloģija

1. Vilnis BULMANIS. 1946. Dr. h. inž. RTU, vadošais pētnieks
2. Iljo DREIJERS. 1939. Dr. inž. RTU, docents, katedras vadītājs
4. Valdis KAĻČIS. 1937. Dr. ķīm. LU, katedras vadītājs

Farmācijas tehnoloģija

1. Fricis AVOTIŅŠ. 1927. Dr. h. ķīm. RTU, profesors
2. Ilze BĀRENE. 1941. Dr. farm. LMA, katedras vadītāja
3. Romāns KĀRKLIŅŠ. 1928. Dr. h. biol. BPER, direktors

6. NOZARE — BIOĻOĢIJA, EKOĻOĢIJA, ĢEOĻOĢIJA UN VIDES ZINĀTNE [T. SK. ŪDENSŠAIMNIECĪBA]

BIOĻOĢIJA, EKOĻOĢIJA, VIDES ZINĀTNE

Botānika

- Valdis Ģirts BALODIS. 1940. Dr. biol. LU, docents, katedras vadītājs

Augu fizioloģija

- Ģederts IEVIŅŠ. 1960. Dr. h. biol. LU Biol. in-ts, laboratorijas vadītājs

Zooloģija

- Jānis VĪKSNE. 1936. Dr. hab. LU Biol. in-ts, profesors, laboratorijas vadītājs

Cilvēka un dzīvnieku fizioloģija

- Antons OZOLS. 1927. Dr. h. biol. LU Biol. in-ts, profesors, laboratorijas vadītājs

Bioķīmija

- Henriks ZENKEVIČS. 1937. Dr. h. biol. LU Biol. in-ts, laboratorijas vadītājs, direktora vietnieks zinātniskajā darbā

Ģenētika

- Izaks RAŠALS. 1947. Dr. h. biol. LU Biol. in-ts, laboratorijas vadītājs

Ekoģija

- Viesturs MELECIS. 1950. Dr. biol. LU Biol. in-ts, docents, laboratorijas vadītājs

Vides zinātne [t. sk. ūdenssaimniecība]

- Māris KĻAVIŅŠ. 1956. Dr. h. chem. LU, profesors

ĢEOGRĀFIJA, ĢEOĻOĢIJA

Ģeogrāfija

- Oļģerts NIKODEMUS. 1954. Dr. geog. LU, docenta vietas izpildītājs

Ģeoloģija

- Vitālijs ZELČS. 1952. Dr. geol. LU, dekāns

7. NOZARE — MOLEKULĀRĀ BIOĻOĢIJA, MIKROBIOĻOĢIJA, BIOTEHNOĻOĢIJA UN VIRUSOĻOĢIJA

Molekulārā bioloģija, virusoloģija

1. Valdis BĒRZIŅŠ. 1943. Dr. h. biol. LU BMC, profesors
2. Elmārs GRĒNS. 1935. Dr. h. biol. LU BMC, direktors
3. Modra MUROVSKA. 1949. Dr. med. MVI, laboratorijas vadītāja
4. Pauls PUMPENS. 1947. Dr. h. biol. LU BCM, profesors

Mikrobioloģija, biotehnoloģija

1. Mārtiņš BEĶERS. 1928. Dr. h. biol. LU MBI, direktors
2. Uldis KALNENIEKS. 1957. Dr. biol. LU Biol. fak., katedras vadītājs
3. Maija RUKLIŠA. 1943. Dr. h. biol. LU BMI, laboratorijas vadītāja
4. Uldis VIESTURS. 1936. Dr. h. inž. KĶI, vadošais pētnieks, ZP priekšsēdētājs

8.1. NOZARE — MEDICĪNA

1. Maija EGLĪTE. 1939. Dr. hab. med. AML, institūta direktore
2. Jānis GARDOVSKIS. 1955. Dr. hab. med. AML, katedras vadītājs
3. Andrejs KALVELIS. 1940. Dr. hab. med. AML, profesors
4. Gaida KRŪMIŅA. 1946. Dr. hab. med. Diagn. centrs, ārste
5. Mārcis KRŪMIŅŠ. 1951. Dr. med. NRC Vaivari, ārsts

8.2. NOZARE — EKSPERIMENTĀLĀ MEDICĪNA

5. Aina DĀLMANE. 1926. Dr. hab. med. AML, vadošā pētniece
17. Indulis VANAGS. 1948. Dr. hab. med. AML, docents
19. Andis VĪTOLS. 1938. Dr. hab. med. Kardiol. inst., laboratorijas vadītājs
20. Aija Žilēvica. 1940. Dr. hab. med. AML, profesore

9. NOZARE — LAUKŠAIMNIECĪBA

Zemkopība

1. Pēteris BĒRZIŅŠ. 1938. Dr. lauks. LVZZPI «Agra», nodaļas vadītājs
2. Artūrs BORUKS. 1918. Dr. h. lauks. LVZZPI «Agra», profesors
3. Uldis MIGLAVS. 1933. Dr. lauks. Priekuļu SIS, direktora vietnieks
4. Māra SKRIVELE. 1935. Dr. lauks. Dobeles SIS, vadošā pētniece

Lopkopība un veterinārmedicīna

1. Edīte BIRĢELE. 1937. Dr. h. vef. med. LLU, profesore
2. Jānis LATVIETIS. 1928. Dr. h. lauks. LLU, profesors
3. Ilma RAMANE. 1929. Dr. h. lauks. ZPI «Sīga», vadošā pētniece

Mehanizācija

1. Edvīns BĒRZIŅŠ. 1934. Dr. lauks. LLU, profesors
2. Edgars LAČGALVIS. 1930. Dr. inž. LVLMEZPI, nodaļas vadītājs

Zemes ierīcība, meliorācija

1. Pēteris BUŠMANIS. 1941. Dr. inž. LLU, docents
2. Censonis ŠĶIŅIŠIS. 1930. Dr. h. inž. VZPI «LPŪ», nodaļas vadītājs

Pārtikas zinātnes

1. Daina KĀRKLIŅA. 1950. Dr. inž. LLU, docente
2. Imants SKRUPSKIS. 1948. Dr. h. inž. LLU, profesors

10. NOZARE — VĒSTURE

Vēsture

1. Valdis BĒRZIŅŠ. 1935. Dr. habil. hist. LU LVI, vadošais pētnieks, profesors
2. Inesis FELDMANIS. 1949. Dr. habil. hist. LU Vēst. filoz. fak., profesors
3. Aivars STRANGA. 1954. Dr. habil. hist. LU Vēst. filoz. fak., profesors

Arheoloģija

1. Andrejs Vasks. 1947. Dr. habil. hist. LU LVI, vadošais pētnieks
2. Ēvalds MUGUREVIČS. 1931. Dr. hab. hist. LU LVI, vadošais pētnieks, profesors

Etnogrāfija

1. Linda DUMPE. 1930. Dr. hab. hist. LU LVI, vadošā pētniece, profesore

Zinātnes un kultūras vēsture

1. Jānis STRADIŅŠ. 1933. Dr. hist. h. c., Dr. chem. h. c., Dr. hab. chem. LZA viceprezidents, vadošais pētnieks, profesors

LATVIJAS ZINĀTNES PADOMĒ

Turpinājums no 2. lpp.

11. NOZARE — VALODNIECĪBA, LITERĀTŪRZINĀTNE UN FOLKLORISTIKA, MĀKSLAS ZINĀTNE

Valodniecība

1. Andrejs BANKAVS. 1945. Dr. h. philol. LU Svešvalodu f. Romāņu val. kat., katedras vadītājs, profesors
2. Aina BLINKENA. 1929. Dr. h. philol. Latviešu val. institūts, vadošā pētniece
3. Dace MARKUS. 1950. Dr. h. philol. RPIVA, profesore
4. Jānis VALDMANIS. 1948. Dr. h. philol. Latviešu val. institūts, direktors

Literātūrzinātne un folkloristika

1. Viktors HAUSMANIS. 1931. Dr. h. philol. LFMI direktors
2. Ieva KALNIŅA. 1956. Dr. philol. LU Filol. f., docente
3. Ieva KALNIŅA. 1957. Dr. philol. LFMI, vadošā pētniece
4. Janīna KURSĪTE-PAKULE. 1952. Dr. h. philol. LFMI, vadošā pētniece, LKA, profesore

Mākslas zinātne

1. Līvijs AKURĀTERE, 1925. Dr. h. art. LKA, profesore
2. Elīta GROSMANE. 1949. Dr. art. LFMI, vadošā pētniece

12. NOZARE — FILOSOFIJA, SOCIOLOĢIJA, PSIHOLOĢIJA UN PEDAGOĢIJA

Psiholoģija

1. Ārija KARPOVA. 1941. Dr. hab. psych. LU PPI, profesore
2. Imants PLOTNIEKS. 1929. Dr. psych., Dr. hab. paed. LU PPI, profesors

Pedagoģija

1. Rasma GARLEJA. 1936. Dr. hab. paed. LU PPI, profesore
2. Dzidra MEIKŠANE. 1928. Dr. hab. paed. LU PPI, profesore

Filosofija

1. Elīta BUCENIECE. 1949. Dr. phil. LZA FSI, vadošā pētniece
2. Maija KŪLE. 1951. Dr. hab. phil. LZA, FSI, direktore
3. Aija PRIEDĪTE. 1957. Dr. phil. LZA FSI, pētniece
4. Vija SĪLE. 1952. Dr. phil. LMA, katedras vadītāja.

Socioloģija

1. Aivars TABUNS. 1953. Dr. soc. LZA FSI, vadošais pētnieks
2. Tālis TISENKOPFS. 1957. Dr. soc. LZA FSI, vadošais pētnieks
3. Aija ZOBENA. 1957. Dr. soc. LLU, docente

13. NOZARE — EKONOMIKAS UN JURIDISKĀS ZINĀTNES

Ekonomika, demogrāfija

1. Oļģerts KRĀSTIŅŠ. 1931. Dr. h. ekon. Latvijas Statistikas institūts, laboratorijas vadītājs
2. Remigijs POČS. 1947. Dr. h. ekon. RTU, katedras vadītājs
3. Baiba RIVZA. 1949. Dr. h. ekon. LLU Ekonomikas fakultāte, dekāne
4. Andris SPROĢIS. 1934. Dr. h. ekon. LZA Ekonomikas institūts, nodaļas vadītājs
5. Edvīns VANAGS. 1938. Dr. h. ekon. Latvijas Statistikas institūts, direktors
6. Pēteris ZVIDRIŅŠ. 1943. Dr. h. ekon. LU, katedras vadītājs, profesors

Juridisko zinātņu ekspertu komisijas vēlēšanas nav notikušas, jo no 6 elektorāta locekļiem vēlēšanās piedalījās 2 cilvēki.

Nolēma — Ekonomikas un juridisko zinātņu ekspertu komisijā strādās 6 ekonomisti un demogrāfi, pieaicinot speciālistus juridiskās zinātnēs.

14. NOZARE — MEŽZINĀTNES

1. Imants BAUMANIS. 1934. Dr. silv. LVMI «Silava», vadošais pētnieks
2. Jurijs HROLS. 1933. Dr. h. chem. Koksnes ķīm. inst., profesors
3. Imants MANGALIS. 1927. Dr. h. silv. LLU, profesors
4. Hennis TUHERMS. 1939. Dr. h. sc. ing. LLU, profesors
5. Pēteris ZĀLĪTIS. 1937. Dr. h. silv. LVMI «Silava», vadošais pētnieks

LATVIJAS ZINĀTNES PADOMĒ

Pielikums
LZP ZSKK 1966. 30. septembra
lēmumam

LZP STARPTAUTISKO PASĀKUMU FINANŠEIUMS 1996. GADĀ (10. pielikums)

Nr. p. k.	Organizācija	Projekta nosaukums, izpildītāji	Finansējums pieprasītais Ls	Finansējums piešķirtais Ls
4. Starptautiskā sadarbība				
1.	LU CFI RTU MZF	Iespējams zinātniskās sadarbības projekts ar Izraēlas zinātniekiem, braucot gan Latvijas zinātnieku delegācijai uz Izraēlu, gan uzņemot Izraēlas zinātnieku delegāciju Rīgā. J. Kotomins, J. Dehtjars	4500	— (nav konkrēta sadarbības projekta)
2.	LU Cielvielu fizikas institūts	Sabojātas ārzemju aparātūras remonts; papildus pieņemta pie grantu 93—585. A. Lūsis	5600	— (neatbilst starptautiskā finansējuma prasībām)

Pielikums
LZP ZSKK 1996. gada 28. oktobra
lēmumam

LZP STARPTAUTISKO PASĀKUMU FINANŠEIUMS 1996. GADĀ (11. pielikums)

1. Dalības maksa starptautiskās organizācijās

1.	RTGAS Tehniskā universitāte	Biedra maksa CIB (International Council for Building Research Studies and Documentation). J. Naudžuns	1000 Dfl	330
2.	Latvijas Universitāte	Biedra maksa SETAC (Vides toksikoloģijas un ķīmijas savienība). M. Kļaviņš	90 USD	50

3. Piedalīšanās starptautiskās konferencēs

1.	Latvijas Universitāte	NIC simpozījs «Starpkultūru komunikācija un nacionālā identitāte» (20.—23.11.96., Dānija). B. Zepa	200	100
2.	Latvijas Zinātņu akadēmija	Kārtējā Amaldi zinātņu akadēmiju konference par bruņojuma kontroles jautājumiem (21.—23.11.96., Zēneva). J. Freimanis	440	350
3.	RTU ASTF	Starptautiskā konference «Combinatorics '96» (08.—14.09.96., Itālija). I. Strazdiņš	44	45
4.	Mikrobioloģijas institūts	Seminārs «Safety of Biopharmaceutical Products and Processes: Validation and Testing» (19.—20.11.96., Šveice). V. Saulīte	670	300
5.	Kodolpētniecības centrs	Starptautiska konference «Cielvielu ķīmija un jaunie materiāli» (14.—18.10.96., Jekaterinburga, Krievija). N. Mironova-Ulmane	112	100
6.	LU Cielvielu fizikas institūts	Baltijas Starptautiskā konference «Materiālu inženierija '96» (21.—23.10.96., Lietuva). F. Muktepavels	70 USD	40
7.	LU Cielvielu fizikas institūts	Baltijas Starptautisko konference «Materiālu inženierija '96» (21.—23.10.96., Lietuva). I. Manika	70 USD	40
8.	Latvijas Universitāte	17. Vides Toksikoloģijas un Ķīmijas Savienības kongress (17.—22.10.96., ASV). M. Kļaviņš	350 USD	195
8.	LZA, LZP	UNESCO Starptautiskās programmas «Cilvēks un biosfēra» sesija (19.—22.11.96., Francija). I. Solomenikova	300	130

4. Starptautiskā sadarbība

1.	LZA Starptautiskā daļa	Komandējums uz UNESCO, Francijas akadēmiju un Francijas nacionālo zinātnes padomi sadarbības jautājumu risināšanai (30.10.—06.11.96., Francija). D. Šveica	200	150
2.	Latvijas Universitāte	Latvijas puses darbu izpilde projekta «Ēku siltuma zudumu un siltināšanas pasākumu efektivitātes kompleksās analīzes metodikas izstrāde» ietvaros. A. Jakovičs	4800	1000
3.	Latvijas Zinātnes padome	LZP starptautiskās sadarbības reklāmas pasākumi. H. Grīnberga	565	565

GATAVOŠANĀS 19. STARPTAUTISKAJAM VĒSTURES ZINĀTŅU KONGRESAM

Pagājušā gada beigās Latvijas vēstures zinātņu Nacionālā komiteja (LVZNK) saņēma piedāvājumu sniegt savus ierosinājumus un priekšlikumus par apspriežamām tēmām kārtējā 19. Starptautiskajā vēstures zinātņu kongresā, kas notiks Oslo 2000. gadā.

Iepriekšējā kongresā Monreālā (1995) LVZNK tika uzņemta par pilntiesīgu locekli ar balsošanas tiesībām Starptautiskajā vēstures zinātņu komitejā (SVZK), kuras ģenerālsekretārs prof. F. Bederida (Parīze) tagad LVZNK regulāri informē par vēsturnieku starptautiskajām aktivitātēm. No šīs informācijas izriet, ka SVZK birojs savās sēdēs Vašingtonā un Stokholmā ir vienoties par 19. kongresa organizācijas vispārējiem principiem. Kongresa gaita notiks plenārsēdēs (skaitā 3, katru pilnu dienu), un vienlaicīgi notiekošās sekciju un apļa galda sēdēs (to skaits sniegsies vairākos desmitos).

Kas attiecas uz kongresā izskatāmo tematiku, tad pagaidām informācija ir tikai par iecerēm, ko ierosina Norvēģijas vēstures zinātņu Nacionālā komiteja. Tā, kā kongresa rīkošana, uzskata, ka galvenās tēmas varētu būt sekojošas:

1. Pēdējo divu gadu tūkstošu un beidzamā gadsimta periodizācija un interpretācija.
2. Konflikts un kooperācija. Sakari starp vienlaicīgi pastāvošām civilizācijām un kultūrām.
3. Centra un perifērijas attiecību problēmas.

No prof. F. Bederidas vēstules izriet, ka arī dažas citu valstu nacionālās komitejas ir iesniegušas savus priekšlikumus, taču to saturs pagaidām nav zināms.

LVZNK, apspriedusi norvēģu vēsturnieku ierosināto tematiku, principā to uzskatīja par vērā ņemamu un no savas puses kādā no sekcijām ieteiktu tēmu «Baltijas jūras loma Eiropas iedzīvotāju dzīvē no visnēnākajiem laikiem līdz mūsu dienām».

LVZNK griežas pie visiem Latvijas vēsturniekiem un aicina iesniegt savus priekšlikumus par tēmām un referātiem līdz š. g. 25. janvārim, jo mūsu ierosinājumi uz Parīzi ir jānosūta līdz februāra sākumam. 1997. gada augustā SVZK rīko savu Ģenerālo asambleju, kuras laikā apstiprinās 19. Starptautiskā vēsturnieku kongresa programmu, vērā ņemot ieinteresēto valstu vēsturnieku priekšlikumus.

SVZK birojs, lēmas izvēloties, iesaka īpašu uzmanību pievērst tādai tematikai un referātiem, kas pārstāv dažādas vēsturnieku skolas un paūz pārtrūnīgus uzskatus, kas nepieciešams plašākas diskusijas izvēšanai. Tāpat izteikts vēlējums, lai kongresā ar referātiem uzstātos vairāk jaunās paaudzes vēsturnieku.

Lai pārrunātu Latvijas zinātnieku līdzšinējo piedalīšanos un darbību vēstures zinātņu starptautiskajos kongresos, LVZNK š. g. februārī sasauks vēsturnieku sanāksmi. Tur paredzēts noklausīties referātus par Latvijas zinātnieku devumu SVZK organizētajos kongresos no šī gadsimta sākuma līdz beidzamajam laikam, kā arī diskutēt par izlemj, kā turpināt LVZNK darbību vēsturnieku starptautiskās sadarbības veicināšanā.

E. MUGUREVIČS,
LVZNS prezidents

IN MEMORIAM

RŪDOLFS GRABIS
(1906.11.VIII—1996.17.XII)

Deviņdesmit pirmajā mūža gadā noslēdzies Latvijas Zinātņu akadēmijas Goda locekļa valodnieka Rūdolfa Grabja mūža loks. Aizvadīts skaists un bagāts mūžs, kas bijis veltīts savai tautai un valodai.

Rūdolfs Grabis dzimis Kūduma pagastā, kur Gribžu mājās dzīvojušas vairākas Grabju dzimtas paaudzes. Pēc skolas gaitām Cēsis studējis baltu filoloģiju Latvijas Universitātē, ko beidzis 1934. gadā. Strādājis par skolotāju Dzeņa prievātgimnāzijā un Rīgas Valsts I. ģimnāzijā, vēlāk arī Rīgas Skolotāju institūtā. Profesors Ludis Bērziņš aicina R. Grabi piederīties jaunās latviešu valodas mācīgrāmatas «Vārds un teikums» izstrādāšanā, un no šīm grāmatām, kas atbilstoši programmām bija veidotas skolēniem no 1. līdz 6. klasei, mācījās 30. gadu Latvijā, arī šo rindu rakstītāja.

Kopš Zinātņu akadēmijas Valodas un literatūras institūta dibināšanas 1946. gadā Rūdolfs Grabis bijis šā institūta zinātniskais līdzstrādnieks, Latviešu valodas sektora (nodaļas) vadītājs (1953—1970), direktora vietnieks zinātniskajā darbā (1970—1973). Gandrīz 30 gadus viņš bija faktiskais latviešu valodniecības darba vadītājs un organizētājs.

Pats lielākais un nozīmīgākais darbs, kas veikts R. Grabja vadībā un līdzdalībā, ir «Mūsdienu latviešu literārās valodas gramatika» (I—II, 1959—1962) — pirmā akadēmiskā normatīvā gramatika, kas aptver latviešu valodas gramatiskās parādības sinhroniskā skatījumā. 50.—70. gados R. Grabja vadībā tika sagatavotas arī vairākas skolu gramatikas, ko ļoti cienīja gan skolotāji, gan skolēni.

R. Grabis strādājis dialektoloģijā, toponimikā, literārās valodas un valodniecības vēsturē, pētījis mūsu pirmās gramatikas, gandrīz 30 gadus bijis Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas faktiskais vadītājs, kopā ar Dz. Barbaru un A. Bergmani sastādījis «Valodniecības terminu vārdnīcu» (1963).

1968. gadā R. Grabis ievēlēts par LPSR Zinātņu akadēmijas korespondētājlocekli, 1992. gadā — par Latvijas Zinātņu akadēmijas Goda locekli. Līdz mūža galam nerimīgi strādājis valodniecības druvā, publicējis «Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis» nozīmīgus rakstus par mūsu valodniecības un valodas vēsturi, par latviešu valodas kultūras jautājumiem, par dzimtā novada izloksni, tās leksiku un etnogrāfiskām parādībām; tālākiem pētījumiem noderēs R. Grabja publicētie «Kūduma izloksnes teksti» (1991).

Latviešu valodniecība ir zaudējusi vienu no saviem stiprākajiem balstiem, tomēr liela mūža darbs paliek. Līdz ar latviešu valodu dzīvos arī Rūdolfa Grabja piemiņa.

AINA BLINKENA

PAR VĒL KĀDU...

Turpinājums no 1. lpp.

aprikojums dzīvojamām telpām, iekārtas darbu veikšanai lauka apstākļos un laboratorijā un neliels autobuss. Tika uzzīmēta karte, veikti novērošanas aku urbumi, noteikts gruntsūdeņu plūsmas virziens u. c. Pēc kanādiešu aizbraukšanas augusta beigās darbus turpināja mūsu speciālisti. Kopā ar kanādiešiem brīvprātīgi pieteicās un atbrauca uz Latviju pasprādāt latviešu izcelsmes amerikāņu bioloģijas zinātņu doktors Ēriks Petrovskis, kurš specializējies piesārņojumu atpazīšanā ar mikroorganismiem.

Trešā posma izpildes laikā tiks veikti atsārņošanas darbi Bārtā un Tāšos un pabeigta šī «karstā» punkta atpazīšana. Tāpat vēl trīs mēneši nākošajā vasarā jāpasprādā, un tad šis projekts būs realizēts ar reālu vides atpazīšanu. Jau bija organizēti divi semināri, kuros demonstrēja, kā notiek šāda specifiska augsnes un gruntsūdeņu izpēte un atpazīšana.

Visas Latvijā nogādātās tehnoloģiskās iekārtas un cita mantība paliek Rīgas Tehniskās universitātes rīcībā kā tehniskā palīdzība ar nodomu šajā augstskolā izveidot vides atsārņošanas centru. Jau ir uzsākta bakalauru un maģistru gatavošana vides inženierzinātnēs. Šāds centrs varētu būt uzlabot lekciju kursus un praktiskās nodarbības. Pārņemta McCill universitātes pieredze speciālistu sagatavošanā vides aizsardzībā un Otavas universitātē izstrādātā ķīmijas inženieru gatavošana. Šādi speciālisti Latvijai ir ļoti vajadzīgi, jo darāma vēl ir daudz. Latvijas — Kanādas komanda centīsies turpināt sadarbību, meklēs citus finansējuma avotus, apmācīs kaimiņvalstu vides aizsardzības speciālistus un sniegs konsultācijas.

O. MARTINSONS,
inženierzinātņu doktors

JAUNĀKĀS GRĀMATAS
LATVIJAS AKADĒMISKAJĀ BIBLIOTĒKĀ

01.12.96.

1. Kwasniok, T. Aktienanalyse mit dem IBM PC. — Braunschweig, 1987.
2. The rise of nations in the Soviet Union. — New York, 1991.
3. Language variation in North American English. — New York, 1993.
4. The breaking of bodies and minds. — New York, 1985.
5. Schwartz, G. Sect ideologies and social status. — Chicago, 1970.
6. Schrader, A. Statistik mit Framework IV. — Braunschweig, 1992.
7. Hansohm, J. Vieweg DecisionManager. — Braunschweig, 1991.
8. Plender, R. Plender and Usher's Cases and materials on the law of the European Communities. — London, 1989.
9. Wörterbuch Staat und Politik. — Bonn, 1991.
10. Aldington, R. Lawrence of Arabia. — London, 1957.
11. Heuston, R. F. V. Salmond and Heuston on the law of torts. — London, 1987.
12. White, T. H. Fire in the ashes. — New York, 1953.
13. Morison, S. E. The European discovery of America. — New York, 1971.
14. Steltzer, H. G. Die Deutschen und ihr Kolonialreich. — Frankfurt a. M., 1984.
15. Rosenberg, C. E. The cholera years. — Chicago, 1987.
16. The American revolution. — New York, 1975.
17. Hammer, D. P. USSR. — Hinsdale, 1974.
18. Forss, M. Voluntary provision of public goods under complete and incomplete information. — Abo, 1993.
19. Jantti, M. Essays on income distribution and poverty. — Abo, 1993.
20. Treaties in force. — Washington, 1973.
21. Shapley, W. H. The budget process and R & D. — New York, 1992.
22. Eesti vabadussõda, 1918—1920. — Tallinn, 1937.
23. Taxell, L. E. Skadestand vid avtalsbrott. — Abo, 1993.

DISERTĀCIJU AIZSTĀVĒŠANA

1997. gada 28. janvārī plkst. 13.00 LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūta habilitācijas un promocijas padomes atklātā sēdē Rīgā, Kronvalda bulvārī 4 Dr. biol. **INDRIĶIS MUIŽNIEKS**

aizstāvēs flabilitācijas darbu «Dažu imūnmodulatoru mikrobioloģiskās sintēzes procesu izpēte» habilitētā bioloģijas doktora zinātniskā grāda iegūšanai.

Recenzenti: Dr. h. biol., akad. P. Pumpēns, Dr. h. c. biol. V. Loža, Dr. h. biol. P. Zikmanis.

Ar habilitācijas darbu var iepazīties LU bibliotēkā Kalpaka bulv. 4.

1997. gada 28. janvārī plkst. 15.00 LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūta habilitācijas un promocijas padomes atklātā sēdē Rīgā, Kronvalda bulvārī 4

IVETA LAPELE

aizstāvēs promocijas darbu «Jonapmaiņa un elektrodiālizē organisko skābju un to sāļu ieguvei» inženierzinātņu doktora zinātniskā grāda iegūšanai.

Recenzenti: Dr. h. inž., akad. U. Viesturs, Dr. inž. I. Dreijers, Dr. biol. M. Priede.

Ar promocijas darbu var iepazīties LU bibliotēkā Kalpaka bulv. 4.

LU Fizikas nozares habilitācijas un promocijas padomes atklātā sēdē (Rīgā, Raiņa bulv. 19, 13. auditorijā), kurā notiks 1997. gada 5. februārī, plkst. 14.30

Dr. fiz. **MĀRIS OZOLIŅŠ** (LU CFI)

aizstāvēs zinātnisko darbu kopu par tēmu «Relaksoru tipa segnetoelektriķi redzamā un tuvā infrasarkanā starojuma modulācijai» fizikas habilitētā doktora grāda iegūšanai (optikā un spektroskopijā).

Recenzenti: Dr. h. fiz. prof. Peeter Saari (Fizikas institūts, Tartu); Dr. h. fiz. prof. Ilmārs Viņols (LU FMF); Dr. h. fiz., prof. Andris Ozols (LU CFI). Plkst. 16.30

BERNARDS BĀRANOVSKIS (LU FMF ASI)

aizstāvēs zinātnisko rakstu sēriju par tēmu «Sliekņa parādības udeņraža atoma šarka efektā» fizikas doktora grāda iegūšanai (teorētiskajā fizikā).

Recenzenti: fiz. mat. zin. dokt., akad. Zenonas Rudzika (Fizikas institūts, Viļņa); Dr. h. fiz. prof. Jevgeņijs Jolins (LZA Fizikālās enerģētikas institūts); Dr. h. fiz., prof. Erna Gailīte (LU FMF ASI).

Ar abiem darbiem var iepazīties LU Zinātniskajā bibliotēkā un Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā.

24. The Urantia book. — Chicago, 1990.
25. A guide to the exhibition in the King's library. — London, 1939.
26. Roosevelt, E. This I remember. — New York, 1949.
27. Grey, E. Presidents of the United States. — New York, 1988.
28. Die neue Freiheit. — München, 1990.
29. Fraser, A. Mary Queen of Scots. — New York, 1970.
30. Biomass pyrolysis liquids upgrading and utilisation. — London, 1991.
31. Sharansky, N. Fear no evil. — New York, 1988.
32. Chueca, G. F. Madrid & Toledo. — London, 1972.
33. Piesarskas, B. Lietuvių—anglu kalbu žodynas. — Vilnius, 1991.
34. Technische Universiteit Delft. Bibliotheek. Lijst van lopende seriele publikaties, 1995. — Delft, 1995.
35. Canetti, E. Masse und Macht. — Hamburg, 1960.
36. Gutfry, A. von. Galizien. — München, 1916.
37. Sethe, P. Europäische Fürstendome—damals: Berlin. — Frankfurt a. Main, 1936.
38. List of papers of the Institute of Physical and Chemical Research (RIKEN), 1992. — Saitama, 1992.
39. Bancquart, M. C. Guy de Maupassant. — Paris, 1993.
40. Otto-Suhr-Institut (Berlin). Das OSI. — Berlin, 1989.
41. Bausteine der Demokratie. — Berlin, 1991.
42. Natur. — Leipzig, 1957.
43. Towards a security community in the Balfic region. — Uppsala, 1995.
44. Dahlmann, F. C. Geschichte von Dannemark. — Hamburg, 1843.
45. Land. Forst. Garten. — Leipzig, 1959.
46. Freud, S. Briefwechsel. — Wien, 1993.
47. Duncan, R. MS-DOS Erweiterungen: EMS, XMS, MAUS u. CD-ROM. — Braunschweig, 1989.
48. Sopher, D. E. Geography of religions. — Englewood Cliffs, 1967.
49. Noehlin, L. Realism. — Harmondsworth, 1977.

P. S. Redakcija lūdz lasītājus darīt tai zināmu, vai šajā gadā laikrakstam jāturpina Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas jaunumu publicēšana, vai arī informāciju viņi iegūst citā ceļā (INTERNET u. c.).

Latvijas Lauksaimniecības universitātes lauksaimniecības zinātnes nozares agronomijas apakšnozares habilitācijas padomes atklātā sēdē 1997. g. 7. februārī plkst. 11.00 (Jelgavā, Lielā ielā 2, 268. auditorijā)

Dr. lauks. **ALDIS KĀRKLINŠ**

aizstāvēs zinātnisko darbu kopumu «Augsnes resursi un mēslošanas līdzekļu lietošanas pētījumi ilgspējīgas lauksaimniecības apstākļos» habilitētā lauksaimniecības doktora (Dr. h. lauks.) zinātniskā grāda iegūšanai.

Recenzenti: Dr. h. lauks., prof. Gunārs Riņķis, Dr. h. lauks., prof. Artūrs Boruks, Dr. h. lauks., prof. Guntars Grīnblats.

Ar darbu kopumu var iepazīties LLU Fundamentālajā bibliotēkā Jelgavā, Lielā ielā 2.

* * *

Latvijas Lauksaimniecības universitātes inženierzinātņu nozares lauksaimniecības mehānizācijas apakšnozares habilitācijas padome 1996. g. 6. decembra sēdē piešķirta habilitētā inženierzinātņu doktora (Dr. hab. inž.) zinātnisko grādu LLU profesoram Dr. inž. Edvīnam BĒRZINAM par publicēto darbu kopsavilkumu «Graudu kalšanas tehnoloģija un enerģētika».

Balsošanas rezultāti: par — 9, pret — nav, atturas — nav.

Paziņojums

Latvijas Zinātnes padome izsludina doktorantūras grantu projektu konkursu 1997. gadam.

Konkursā var piedalīties jaunie zinātnieki, kuri vēlas uzsākt mācības doktorantūrā [augstskolās — 1. mācību gads] un kuri noteiktajā pieteikuma iesniegšanas termiņā nav vecāki par 33 gadiem. Pamatojoties uz LZP Valdes 1995. g. 16. janvāra lēmumu, konkursā var piedalīties pretendenti tikai no tām zinātniskām iestādēm un augstskolām, kurās darbojas habilitācijas un promocijas padomes.

Doktorantūras grantu pretendentiem jāiesniedz sekojoši dokumenti:
— iesniegums, kurā jānorāda iespējamā promocijas darba nosaukums un vadītājs;
— darba anotācija ar pretendenta un vadītāja parakstu;

— augstskolas, zinātniskās iestādes vai citas darba vietas rekomendācija;
— pretendenta un vadītāja Curriculum vitae.

Pieteikumus 2 eks. jāiesniedz LZP sekretariātā [339. ist.] līdz 3. g. 10. februārim. Tuvāku informāciju var saņemt pa tel. 7223211. [V. Bite].

NĀKAMĀIS «ZINĀTNES VĒSTNEŠA» NUMURS IZNĀKS 1997. GADA 27. JANVĀRĪ.

Redaktore Zaiga Kipere.
«Zinātnes Vēstnesis».
Laikraksts iznāk kopš 1989. gada.
Reģistrācijas apliecība nr. 75.
Izdevējs: Latvijas Zinātnieku savienība.
«Science Bulletin» Association of Latvian Scientists.

Redkolēģijas vadītājs akadēmiķis Evalds Mugurēvičs.
Redkolēģijā: akadēmiķis Mārtiņš Bekēris, akadēmiķis Juris Ekmanis, LZA goda loceklis Jānis Gaudonis, doc. Elmārs Bekēris, doc. Zigrīda Goša, Oskars Mārtinsons.
Redakcija: Rīgā, Akadēmijas laukumā 1. Tālr. 7212706.

Indekss 77165.
Iespiests a/s «Preses nams» tipogrāfijā, Rīgā, Balasta dambī 3.
Augsstplede 1 uzsk. iespiedloksne.
Mefiens 1000 eks.
Pasūtījums Nr. 37.